

แบบสำรวจข้อมูลพืชสมุนไพร การศึกษาดูงานพืชสมุนไพรนอกสถานที่

รูปภาพ

ชื่อผู้บันทึกภาพ : นศภ.วิภาวี เหล่าก้อนคำ 55191052 ชั้นปีที่ 2

วันที่บันทึกภาพ : 8 มีนาคม 2557

ข้อมูลชื่อพืชสมุนไพร

ชื่อทั่วไป สลอด

Name

ชื่อท้องถิ่น มะขาง มะคัง มะตอด หมากทาง หัสคีน (เหนือ) สลอดต้น หมากหลอด(กลาง)

Local Name

ชื่อสามัญ -

Common Name

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Croton tiglium* L.

Scientific Name

Taxonomy

Kingdom Plantae

Division Magnoliophyta

Class Magnoliopsida

Order Malpighiales

Family Euphorbiaceae

Genus *Euphorbia*

Specific *tiglium*

Variety -

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

Stem : Small shrub or tree up to 12 m tall, evergreen

ลักษณะต้น : ไม้พุ่ม สูง 3-6 ม. ต้นเกลี้ยง

Leaf : leaves alternate, membranous, ovate with broadly rounded, sometimes slightly decurrent base, acuminate, acute or blunt, very shallowly serrate, glabrous above, with few stellate hairs beneath, 7.5-17 cm long, 4-9.5 cm broad, metallic green to bronze or orange; petiole slender, about 4 cm long; stipules caducous, subulate, 1.5- 3.5 mm long; axis of inflorescence glabrous

ใบ : ใบเดี่ยวรูปไข่ เรียงสลับกัน ปลายใบแหลม ฐานใบกลม ขอบใบหยัก แบบซี่ฟัน มีเส้นใบ 3-5 เส้น ที่ฐานใบมีต่อม 2 ต่อม เนื้อใบบาง ก้านใบเรียวเล็ก ดอกเล็ก ออกเดี่ยว ๆ หรือออกเป็นช่อที่ยอด ใบประดับมีขนาดเล็ก

Flower : flowers small, inconspicuous; male flowers stellately hairy with narrowly oblong petals and 15-20 stamens; female flowers apetalous

ดอก : ดอกเพศผู้และดอกเพศเมียอยู่บนต้นเดียวกัน หรืออยู่ต่างต้นกัน ดอกเพศผู้ มีขนรูปดาว กลีบรองกลีบดอก 4-6 กลีบ ปลายกลีบมีขน กลีบดอก 4-6 กลีบ ขอบกลีบมีขน ฐานดอกมีขน และมีต่อมจำนวน

เท่ากันและอยู่ตรงข้ามกันกับกลีบรองกลีบดอก เกสรผู้มีจำนวนมาก ก้านเกสรไม่ติดกัน เมื่อดอกยังอ่อนอยู่ ก้านเกสรจะโค้งเข้าข้างใน ดอกเพศเมีย กลีบรองกลีบดอกรูปไข่ มีขนที่โคนกลีบ ไม่มีกลีบดอก หรือถ้ามีก็เล็กมาก รังไข่มี 2-4 ช่อง ผลแก่จัดแห้งและแตก รูปขอบขนานหรือรี กว้าง 1-1.5 ซม. ยาวประมาณ 2 ซม. หน้าตัดรูปสามเหลี่ยมมนๆ เมล็ดรูปขอบขนานแกมรูปรี สีน้ำตาลอ่อน

นิเวศวิทยาและการกระจายพันธุ์ : Ecology and Distribution

พบทั่วไปในเขตร้อน ศรีลังกา จีนและมาเลเซีย ที่ระดับความสูง 600 เมตรขึ้นไป ออกดอกและติดผลช่วงเดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม

ส่วนที่ใช้และการใช้ประโยชน์ : Part use and Use

สรรพคุณทางยา

น้ำมันและเมล็ดเป็นยาถ่ายอย่างแรง และทำให้เกิดการระคายเคือง ยาแผนปัจจุบันเลิกใช้ ยาไทย ตาม พ.ร.บ. ยาเพิ่มเติมฉบับที่ 3 พ.ศ. 2522 ให้ถือว่าน้ำมันสลัด เป็น “ยาอันตราย” การใช้ของยาไทย จะนำเมล็ดสลัดไปคั่วเสียก่อน เพื่อให้ไขมันที่อยู่ในเมล็ดระเหยออกไปบ้าง ทำให้ฤทธิ์อ่อนลง จะใช้เป็นยารุ น้ำมันสลัดถูกผิวหนังจะทำให้ผิวหนังไหม้แดง ปวดแสบปวดร้อน

ราก : ราก ต้มน้ำดื่มเป็นยาขับปัสสาวะ แก้บวมน้ำ ถ้ากินมาก อาจทำให้แท้ง รากและไส้มีรสเมาร้อน แก้โรคเรื้อน

เปลือกต้น : มีรสเผื่อน แก้เสมหะที่ค้างอยู่ในคอในอก

เนื้อไม้ : ต้มน้ำดื่ม ทำให้อาเจียน ขับเหงื่อ เป็นยาขับปัสสาวะ

ใบ : รสฝาดเมา ตำพอกแก้ฝีตะมอย

ดอก : รสฝาดเมาเย็น ดับธาตุไฟมิให้กำเริบ แก้ลมอัมพฤกษ์ แก้กลากเกลื้อน แก้คุดทะราด

เมล็ด : รสเผ็ดร้อนมัน เมล็ดมีพิษมาก ต้องใช้ด้วยความระมัดระวัง เพราะเป็นยาถ่ายอย่างแรงและเป็นพิษ ก่อนใช้ประกอบยาต้องฆ่าฤทธิ์ยาตามตำรับกำหนดไว้เสียก่อน จึงจะใช้เป็นยาถ่ายพิษเสมหะ และโลหิต ถ่ายน้ำเหลือง ถ่ายลม ถ่ายพยาธิ แก้กการผิดปกติของจิตประสาท แก้โรคลมชักบางชนิด แก้กท้องผูกที่ใช้ยาอื่นไม่ได้ผล ขับพยาธิในลำไส้ แก้กท้องมาน บวมน้ำ ขับลม แก้กปวดท้อง แก้กโรคเก๊าท์

ยาง : จากทุกส่วนของต้นและเมล็ด มีพิษ น้ำมันที่สกัดจากเมล็ด เป็นยาถ่ายอย่างแรง และมีพิษมาก ใช้เพียง 1 หยดก็มากพอ

บันทึกเพิ่มเติม : Note

สารเคมีที่พบ เมล็ดมีน้ำมัน croton oil 56% นอกนั้นเป็นสารพวก toxic albuminous substances ชื่อ crotin มีน้ำตาลและไกลโคไซด์ชื่อ crotonoside มีสารที่มีฤทธิ์เป็นยาถ่ายและทำให้เกิดการระคายเคืองแก่ระบบทางเดินอาหารได้แก่สารพวก terpenoid คือพวก “phorbals” “Phorbais” เป็นสารที่พบในพืชที่อยู่ในวงศ์ Euphorbiaceae หลายชนิด เช่นใน genus *Croton* และ *Euphorbia* สาร phorbals นี้ จากการทดลองพบว่าเป็นสารที่ออกฤทธิ์เป็น ”Co-carcinogens” หมายถึงเป็นตัวที่ช่วยเร่งให้เกิดมะเร็งเร็วขึ้น